

ВИЛХЕЛМ ХАУФ
СТУДЕНОТО СЪРЦЕ. ВТОРА
ЧАСТ

Част 18 от „Приказен алманах“

Превод от немски: Диляна Ламбрева, 2005

chitanka.info

Когато в понеделник сутринта Петер отишъл в стъкларската си работилница, заварил там не само работниците си, но и хора, които не е съвсем приятно да срещне човек — съдията и разсилните от съда. Съдията му пожелал добро утро, попитал го как е спал и после извадил дълъг списък с имената на хората, на които дължал пари.

— В състояние ли сте да се изплатите на всички? — попитал го той и го изгледал строго. — Но не се бавете, че нямам много време за губене, а и до затвора има три часа път.

Петер съвсем се обезсърчил, признал, че вече нищо не му е останало и позволил на съдията да започне с оценката на къщата с двора, работилницата и обора, колата и конете му. И когато разсилните и съдията започнали да обикалят наоколо, да оглеждат всичко и да оценяват, той си казал: „До Елховия хълм не е много път. Щом Дребния не ми помогна, ще опитам с Големия.“ И хукнал така бързо натам, сякаш разсилните били по петите му.

Когато минавал покрай мястото, където за първи път разговарял със стъкленото човече, му се сторило, че някаква невидима ръка го възпряла. Ала той ѝ се изплъзнал и продължил да бяга към границата, която помнел добре отпреди. Докато да стигне до нея, останал без дъх, ала веднага щом извикал: „Холандецо Михел, господин Холандецо Михел“, едрият салджия се изправил срещу него с тояга в ръка.

— Идваш ли? — запитал го той и се засмял. — Искат да ти смъкнат кожата и да я продадат на заемодавците ти, нали? Е, не се безпокой. Както вече ти казах, всичко ти дойде на главата от Стъкленото човече — това саможиво джудже, дето се прави на голям благочестивец. Когато човек подарява, трябва да го прави както трябва, а не така скъпернически. Но ела — продължил той и го повел навътре към гората — да отидем у дома и да видим дали ще можем да се споразумеем.

„Да се споразумеем? — замислил се Петер. — Какво може да иска той от мен, какво мога аз да му предложа? Да му служа ли, какво ли?“

Тръгнали нагоре по една стръмна горска пътека и както се изкачвали, изведнъж се озовали пред дълбока и тъмна клисура.

Михел Холандеца скокнал долу с такава лекота, сякаш слязъл по мраморни стъпала. Малко след това на Петер едва не му прилошало, защото великанът се източил и станал висок колкото камбанария. Той

протегнал към него дългата си като кросно ръка с длан, широка колкото кръчмарска маса, и му подвикинал с глас досущ като погребален камбанен звън:

— Само седни на ръката ми и се дръж за пръстите ми, така няма да паднеш.

Разтреперан като лист, Петер сторил каквото му заповядал великанът, седнал в ръката му и се хванал за палеца му.

Слизали все по-надолу и по-надолу, но въпреки това Петер с учудване забелязал, че вместо да се стъмва, ставало все по-светло. Дневната светлина навътре станала толкова ярка, че дори започнала да дразни очите му.

Докато се спускали надолу, Михел Холандеца се смалил отново и щом стигнал пред къщата си, която не била особено голяма и по нищо не се отличавала от домовете на имотните шварцвалдски селяни, заел предишния си ръст.

Стаята, в която Холандеца въвел Петер, също не била по-различна от тези на другите хора, само дето изглеждала някак по-пуста. Подобен дървен стенен часовник, огромна кахлена печка, широки скамейки и съдове по полиците можели да се видят във всеки дом.

Михел му посочил място зад една голяма маса, излязъл за малко и се появил отново с кана вино и чаши. Сипал от виното и двамата започнали да си бърбят. Холандеца заразправял за радостите, които изпитва човек, като тръгне да пътешества, за чуждите страни, за хубави градове и реки, така че накрая на Петер силно му се приискало да види свят и открито споделил желанието си.

— Ако цялото ти тяло е изпълнено с решителност и сила, готово да предприеме нещо, само няколко удара на глупавото ти сърце са достатъчни, за да те обезкуражат. А и като добавим нараненото достойнство, несполуките. За какво един разумен момък да се терзае от подобни неща? На главата ти ли стана зле неотдавна, когато един те нарече измамник и негодник? Стомахът ли те заболя, когато дойде съдията и те изхвърли от работилницата? Кое? Кажи, кое те заболя?

— Сърцето — рекъл Петер и натиснал с ръка туптящите си гърди, защото усетил как сърцето му се замятало уплашено.

— Не го приемай с лошо, но ти пръсна стотици гулдена по разни просяци и други никакъвци. Какво спечели от това? Благословиха те и

ти пожелаха здраве. Да, и да не би да стана по-здрав? За половината от пръснатите пари можеше да си наемеш лекар. Добра благословия, няма що — да ти разпродадат всичко и после да те изритат! Какво те караше всеки път да бъркаш в джоба си, щом някой просяк протегнеше към теб парцаливата си шапка? — Сърцето ти и пак сърцето ти! Ни очите, ни езикът, ни ръцете, ни краката ти, само сърцето ти. Много си си слагал на сърцето, дето има една приказка.

— Но как човек да отвикне от това? Ето, сега колкото мога се старая да не го усещам, но то тупка и ме боли.

— Така си е — възкликнал онзи и се засмял, — бедният, какво можеш да сториш? Но дай ми това туптящо сърце и ще видиш колко ще си добре!

— На вас? Моето сърце? — възкликнал ужасен Петер. — Та нали ще умра на място! Не, никога!

— Да, ако някой от вашите господа хирурзи пожелаят да го извадят от тялото ти, ще умреш, но при мен работата е друга. Ала по-добре ела и се убеди със собствените си очи.

Като казал така, Михел Холандеца станал, отворил вратата на една стая и го въвел в нея. Докато прекрачвал прага ѝ, сърцето на Петер се свило болезнено, но той не му обърнал внимание, тъй като гледката, която му се разкрила, била странна и неочаквана. На много дървени полици били наредени буркани, пълни с безцветна течност, и във всеки от тях се намирало по едно сърце. Върху бурканите били залепени етикети с имена, които Петер зачел с любопитство. Там било сърцето на съдията от Ф., на дебелия Ецехиел, на Царя на танците, на главния горски, имало шест сърца на търговци на жито, на лихвари, осем на офицери, които набирали войници, и три на търговски посредници — накратко, това била сбирка от най-известните сърца в цялата околност на двацет часа път.

— Погледни! — обърнал се към него Михел Холандеца. — Всички те са отхвърлили житейските страхове и грижи. Никое от тези сърца не бие вече уплашено или притеснено, а бившите им притежатели са доволни, че са се отървали от неспокойните си гости.

— Но какво носят на негово място в гърдите си? — попитал Петер, защото едва не му се завил свят от всичко, което видял.

— Това — отвърнал онзи, бръкнал и извадил нещо от едно чекмедже — каменно сърце.

— Така ли? — обадил се Петер и целият изтръпнал. — Сърце от мрамор? Но вижте, Холандецо Михел, та то сигурно държи студено.

— Така е, но хладината му е много приятна. Защо пък едно сърце трябва да е топло? Какво те грее топлината му през зимата? Един хубав черешов ликьор действа по-добре от топлото сърце. А през лятото, когато навън е задушно и горещо, не можеш да си представиш как охлажда едно такова сърце. И както вече казах — никакъв страх, никакъв ужас, никакво глупаво съжаление, нито каквито и да са други грижи могат да накарат това сърце да се разтупти.

— И това е всичко, което можете да ми дадете? — попитал обезсърчен Петер. — Аз се надявах на пари, а вие искате да ми дадете каменно сърце.

— Е, струва ми се, че като за начало ще ти стигнат сто хиляди гулдена. Ако ги завъртиш умело, скоро можеш да станеш милионер.

— Сто хиляди? — не можел да повярва на ушите си бедният въглищар. — Е, тогава — сърце, стига си било така ненужно в гърдите ми, скоро ще решим въпроса с теб! Добре, Михел, дайте ми камъка и парите, а безпокойствието може да ми вземете.

— Знаех си, че си разумно момче — отвърнал Холандеца, като му се усмихвал приятелски. — Ела да пийнем по едно и после ще ти наброя парите.

Отново седнали в другата стая при виното и пили, пили, докато Петер дълбоко заспал.

Разбудил го бодрият екот на пощенски рог и — я, виж ти! Седял в хубава карета, пътувал по широк път, а щом се обърнал, видял Шварцвалд да остава назад в далечната синева. Първо не можел да повярва, че той самият се вози в каретата, защото и дрехите му не били същите, които носел предишния ден. Но тъй като си спомнял много ясно всичко, накрая спрял да се учудва и извикал:

— Аз съм Петер въглищарят, това е то, не е никой друг!

Петер бил изненадан от самия себе си, като видял, че не усеща никаква носталгия, макар че за първи път напускал тихата си родина, горите, в които толкова дълго бил живял. Дори като се сетил за майка си, която в момента вероятно седяла някъде безпомощна и окаяна, не

могъл да пророни и сълза, нито дори да въздъхне, защото вече всичко му било съвсем безразлично.

— Ами да — рекъл си тогава, — сълзи и въздишки, носталгия и тъга — всичко иде от сърцето, а благодарение на Михел Холандеца моето е безчувствено и каменно.

Сложил ръка на гърдите си — там било съвсем тихо и нищо не трепвало. — Ако и за стоте хиляди си е удържал на думата така, както за сърцето, много ще се зарадвам — рекъл си той и започнал да оглежда каретата. Намерил какви ли не дрехи, за които можел само да мечтае, но пари нямало. Като потърсил по-дълго, накрая открил чанта с хиляди талери на жълтици и банкноти от търговските къщи на всички големи градове.

— Точно това исках — помислил си, настанил се удобно в единия край на каретата и се отдал на пътешествието си.

Две години пътувал по широкия свят и от каретата си разглеждал къщите от двете страни на пътя, спирал в гостоприемници, но забелязвал само табелите с имената им. В градовете карал да му показват най-хубавите забележителности, но нищо не го радвало — ни картини, ни къщи, ни музика, ни танци. Сърцето му било от камък и оставало безразлично към всичко, а очите и ушите му — слепи и глухи за красивото. Удоволствие намирал единствено в яденето, пиенето и съня. Така и заживял, като пътувал безцелно по света, хранел се за забавление и заспивал от скука. Понякога си припомнял как преди, когато бил беден и трябвало да работи, за да осигури живота си, бил по-весел и щастлив. Тогава всяка красива гледка в долината, всяка мелодия и танц му доставяли наслада и се радвал на най-простото ястие часове преди майка му да му го донесе горе при жижницата.

Като се замислял така за миналото си, му се струвало много странно, че вече не е в състояние дори да се разсмее, а по-рано се заливал от смях и от най-дребната шега. Сега когато другите се засмеели, разтягал устата си в усмивка само от любезност, ала сърцето му оставало безучастно. В такива моменти се усещал напълно спокоен, но не и доволен. И накрая поел обратно към родината си, но не воден от носталгия или тъга, а поради празнотата, отегчението и нерадостния живот.

Щом подминал Страсбург и пред очите му се открила тъмната родна гора и зърнал отново едрите шварцвалдци с техните дружелюбни, открити лица, а ухото му уловило родните звуци — силни, дълбоки и същевременно красиви, тутакси усетил как кръвта забушувала в сърцето му и си помислил, че от радост ще заплаче, но после разбрал колко глупава само била тази мисъл — та нали сърцето му било от камък?! А камъните са мъртви и не могат нито да се усмихват, нито да плачат.

Като пристигнал, първо отишъл при Михел Холандеца, който го посрещнал приятелски както преди.

— Михел — рекъл му Петер, — попътувах и видях много неща, но нищо не ме впечатли и изпитах само скука. Изобщо камъкът ви, който нося в гърдите си, ме пази от доста неща — никога не се вбесявам, но не се и радвам и се чувствам като полужив. Не можете ли да направите каменното ми сърце малко по-подвижно или още по-добре — да ми върнете старото? Двайсет и пет години го нося и съм свикнал с него. Дори и понякога да съм се дразнил от него, то все пак е едно бодро и весело сърце.

Горският дух му отвърнал със зъл и язвителен смях:

— Когато един ден умреш, Петер Мунк — казал, — нищо няма да ти липсва. Отново ще си с меко, чувствително сърце и ще изпитваш каквото дойде — радост или страдание. Но тук, на земята, то не може отново да бъде твое! Ти, Петер, наистина пообиколи света, но каква полза от каменното ти сърце, когато животът, който водеше, не бе добър. Установи се някъде в гората, построй си къща, ожени се, завърти парите си. Работа ти липсваше досега. Бездействаше, скучаеше и сега обвиняваш за всичко невинното си сърце.

Петер видял, че Михел е прав за лентяйството му и решил да започне да трупа богатство. Михел му дал нови сто хиляди гулдена и двамата се сбогували като първи приятели.

Скоро в Шварцвалд плъзнала мълвата, че въглищарят Петер или както бил известен още Петер Комарджията, се е завърнал и е по-богат от всякога.

Но както става обикновено — преди, като останал без пукната пара, го изритали от странноприемница

„Слънце“, а сега, щом се появил в един неделен следобед, същите хора дошли да му стиснат ръката за добре дошъл, похвалили

коня му, заразпитвали го за пътешествието му, а като го видели, че пак играе комар с дебелия Ецехиел, почитта им към него нараснала както никога дотогава.

Но той не се захванал наново със стъklarството, а привидно станал търговец на дървен материал. Основната му работа обаче била да заема пари и да продава жито. Постепенно половината от хората в Шварцвалд му задължнели. Но той отпускар пари само срещу лихва десет на сто или пък продавал на тройна цена зърно на бедняци, които не били в състояние да му платят веднага.

Със съдията вече го свързвало най-близко приятелство. И ако някой не му изплатял дълговете си в уречения ден, съдията пристигал на кон заедно с разсилните, описвал къщата и двора, продавал светкавично имота и го натирвал в гората заедно с цялото му семейство.

В началото това не се харесвало много на Петер, защото задълженелите голтаци се трупали на тълпи около портата му; мъжете молели за милост, жените се опитвали да трогнат каменното му сърце, а децата скимтели за парченце хляб. Но щом си набавил няколко върли кръвожадни кучета, котешкият хор, както той го наричал, скоро престанал. Щом ги видел да се събират, свиркал на кучетата си, насъсквал ги срещу тях и просяците се разбягвали с писъци във всички посоки.

Най-много го притеснявала обаче „старицата“. Това била самата госпожа Мунк, майката на Петер. След разпродажбата на къщата и имота ѝ тя изпаднала в крайна бедност и несрета, а когато богатият ѝ син се завърнал, не я и погледнал. Затова, накуцвайки с тояжката си, тя наминавала понякога край дома му, стара, слаба и немощна. Не смеела да влиза вътре, защото синът ѝ веднъж я бил прогонил, ала ѝ било много болно да живее от подаянията на други хора, като се знаело, че собственото ѝ чедо може да ѝ осигури безгрижни старини.

Но студеното сърце съвсем не се трогвало при вида на бледия, добре познат лик, на умоляващите погледи, на съсухрената протегната ръка, на грохналата старческа фигура. Когато в неделен ден почуквала на вратата му, той вадел навъсено един сребърен грош, увивал го в хартия и ѝ го предавал по някой слуга. Чувал треперещия ѝ глас, когато благодаряла и го благославяла. После я чувал как, покашляйки,

се потърпяла край вратата, но не мислел за нищо друго, освен за това, че е хвърлил на вятъра един сребърен грош.

Най-после на Петер му дошло на ум да се ожени. Знаел, че всеки баща в Шварцвалд би му дал с радост дъщеря си за жена, но изборът му не бил лек, защото му се щяло да се прослави, че и в женитбата си е проявил разум и е извадил късмет. Затова обикалял из цялата гора, гледал тук и там и никое от красивите шварцвалдски момичета не му се струвало достатъчно хубаво. Накрая, след като на всички танцови забави напразно се оглеждал за най-голямата красавица, един ден чул, че най-хубавата и добродетелна девойка в цялата гора била дъщерята на един беден дървар. Тя живеела скромно и затворено, умело и старателно се грижела за бащиния си дом и не ходела по забави. Не излизала дори на празника на Света троица или на панаира.

Като чул за това чудно момиче, Петер решил да го поиска за жена и поел към колибата, която му били описали.

Бащата на хубавата Лизбет посрещнал изненадано знатния господин и се смаял още повече, като чул, че това е богаташът Петер и че е дошъл с намерението да му става зет. Не се чудел дълго време, защото си помислил, че е дошъл краят на цялата му неволя и немотия, дал съгласието си, без да се допита до хубавата Лизбет, а момичето му било така хрисимо и добро, че се подчинило на бащината воля и безропотно станало съпруга на Петер Мунк.

Но на бедната девойка не й провървяло така, както си представляла. Мислила, че знае как да се грижи за домакинството, но се оказало, че по никакъв начин не може да угоди на господин Петер.

Жалела бедните и тъй като мъжът й бил богат, смятала, че не е грешно да подаде на нещастна просякиня някоя пара или на старец чашка ракия. Но когато една вечер господин Петер видял какво върши, й се нахвърлил гневно:

— Защо пилееш богатството ми по дрипльовци и скитници? Донесла ли си нещо със себе си, че да даваш? С просешката тояга на баща си не можеш да сгрееш и една чорба, а пръскаш пари като графиня! Ако още веднъж ти хрумне подобно нещо, ще усетиш тежката ми ръка!

Хубавата Лизбет често се прибирала в стаята си и плачела заради суровия нрав на мъжа си. Искало й се да си е у дома, в бедната бащина колиба, вместо да живее при богатия, но стиснат и студен Петер. Ех,

само да знаела, че сърцето му е от мрамор и че не е способен да обича нито нея, нито когото и да било друго, нямало да се учуди.

Всеки път, щом седнела пред вратата и наблизко минел някой просяк, протегнел шапката си и почнел да нарежда жално за милостиня, тя затваряла очи да не гледа несретата му и стискала ръцете си в юмруци, за да не извади неволно от джоба си някоя пара. Така хората от цялата гора започнали да злословят по неин адрес, да разправят, че е по-стисната и от Петер Мунк.

Ала един ден, когато Лизбет отново седяла пред дома си, предяла и си тананикала някаква песен, защото била радостна от това, че времето е хубаво и че Петер бил някъде по полето, по пътя се задало старче, нарамило голям и тежък чувал. Отдалече се чувало как се е запъхтяло. Госпожа Лизбет го загледала със съчувствие и си помислила, че толкова дребно човече не трябва да се товари толкова много. В това време човечето запъшкало още повече в изнемога, а като стигнало до нея, едва не се строполило под чувала си.

— Смилете се над мен, госпожо, и ми подайте глътка вода — рекло то. — Не мога да вървя по-нататък, ще загина от жажда.

— На вашата възраст не бива да се товарите така — казала госпожа Лизбет.

— Да, така е, ала аргатувам от пуста сиромашия, за да мога да свържа някак двата края — отвърнало ѝ човечето. — Но една толкова богата жена като вас не знае колко тежко нещо е бедността и как добре му идва на човек глътка водица в такава жега.

Като чула това, Лизбет се завтекла към къщи, грабнала от полицата една стомна и я напълнила с вода. Но когато стигнала на няколко крачки от стареца и го видяла как седи горкият съвсем грохнал под тежкия си чувал, сърцето ѝ се изпълнило с жалост. Съобразила, че мъжът ѝ не си е у дома, оставила стомната с вода, взела една чаша и я напълнила с вино; сложила отгоре ѝ един хубав резен ръжен хляб и ги занесла на старчето.

— Вземете, вие сте толкова стар, че глътка вино ще ви дойде по-добре от водата. Но не го изпивайте наведнъж, а си и хапвайте хлебец с него.

Човечето я погледнало смаяно и старческите му очи се напълнили със сълзи. Отпило от виното и рекло:

— Остарях вече, но съм срещал малцина така състрадателни като вас, които да знаят как да даряват от сърце, госпожо Лизбет. Но вие ще бъдете възнаградена за това още тук, на земята. Подобна сърдечност и доброта не остават неовъзмездени.

— Не, отплатата си тя ще получи незабавно — чул се страшен глас и когато двамата се обърнали, видели моравочервеното лице на господин Петер.

— Сипваш на просяци дори от ценното ми вино! Чашата, от която пия, поднасяш на разни скитници да я лигавят? Сега ще си получиш заслуженото!

Госпожа Лизбет се хвърлила в нозете му да го моли за прошка, но каменното сърце не знаело що е съчувствие. Петер хванал камшика, който стискал в ръце, от обратната страна и заудрял с абаносовата му дръжка толкова силно по хубавото ѝ чело, че тя се смъкнала безжизнена в ръцете на стареца.

Като видял какво сторил, по лицето на Петер се изписало съжаление, навел се да види дали жена му е още жива, но тогава чул старецът с добре познат глас да казва:

— Не си прави труда, възглицарю Петер. Това беше най-хубавото цвете в Шварцвалд, ти го стъпка и то никога повече не ще разцъфти!

Страните на Петер пребледнели като на мъртвец и той рекъл:

— Значи това сте били вие, господин Пазителю на съкровищата? Е, каквото стана, стана и сигурно така е било писано. Надявам се да не ме издадете в съда, че съм я убил.

— О, нещастнико! — викнало Стъкленото човече. — Каква ще ми е ползата, ако закача на бесилката тленната ти обвивка? Не от земните съдилища трябва да се боиш, а от други, по-страшни, защото ти продаде душата си на лукавия.

— Ако продадох сърцето си — креснал Петер, това стана единствено заради теб и твоите измамни съкровища. Ти, коварен дух, ми докара това падение и ме тласна да потърся помощ при друг! Твоя е сега цялата отговорност!

Но едва бил изрекъл тези думи и ето че Стъкленото човече почнало да расте и да едрее, станало толкова високо и голямо, че само очите му били колкото супени чинии, а устата му — като нагорещена фурна, от която изскачали огнени езици.

Петер се хвърлил на колене, каменното му сърце не могло да го защити и целият се разтреперил.

Горският дух го сграбчил с орлови нокти за врата, повдигнал го като вихрушка суха шума и го хвърлил на земята така, че ребрата му изпращели.

— Жалък червей! — прокълтял отново гласът му.

— Само да исках, можех да те размажа, защото дръзна да се опълчиш на горския цар, но заради това мъртво същество, което ме нахрани и напои, ти давам осем дни срок. Не се ли върнеш към доброто, ще дойда да ти натроша кокалите и ще те пратя в ада.

Било вечер, когато няколко минавачи случайно забелязали богатия Петер да лежи проснат на земята. Обърнали го на едната страна, после на другата, за да видят дали диша. Но напразно. Най-накрая единият от тях отишъл в къщата да донесе вода, за да го напръска. Тогава Петер си поел дълбоко въздух, простенал и отворил очи. Дълго се озъртал, а после попитал за госпожа Лизбет, но никой не я бил виждал. Благодарил на мъжете за помощта им, дотърпил се до дома си и започнал да я търси. Но нея я нямало нито в мазето, нито на тавана. Тогава разбрал, че това, което мислел за кошмарен сън, било горчивата истина.

Като останал съвсем сам, започнали да го спохождат странни мисли. Не се боял от нищо, защото сърцето му било студено. Но смъртта на жена му го карала да мисли за собствения си край; за това, че ще умре като грешник, понесъл върху себе си бремето от сълзите на бедните, от хилядите им проклетия, не трогнали сърцето му; от воплите на окаяните, по които насъсквал кучетата си, а също от нямото отчаяние на майка си и кръвта на хубавата, добра Лизбет. Не знаел как ще отговаря пред баща ѝ, като дойде да го запита: „Къде е дъщеря ми, твоята жена?“. А как ли щял да се изправи пред този, на когото принадлежат всички гори, езера, планини и... животът на хората?

Терзаел се и нощем, непрекъснато се събуждал, стреснат от един сладък глас, който го зовял: „Петер, сложи си топло сърце!“ Щом се разбудел, затварял отново очи, защото гласът, който го предупреждавал, приличал на гласа на Лизбет.

На другия ден отишъл в кръчмата, за да разсее там лошите си мисли, и срещнал дебелия Ецехиел. Седнал при него, разговаряли за това, онова, за хубавото време, за войната, за данъците и накрая за

смъртта и това, как тук или там съвсем ненадейно се били поминали хора. Тогава Петер попитал Дебелия какво мисли за смъртта и за това след нея.

Ецехиел рекъл, че тялото се погребва, но душата се възнася или горе на небето, или отива долу в пъкъла.

— Значи сърцето също се погребва? — попитал Петер заинтригувано.

— Да, то също.

— А ако някой няма сърце? — продължил Петер.

При тези думи Ецехиел го изгледал страшно.

— Какво намекваш с това? Да не се подиграваш с мен? Да не искаш да кажеш, че аз нямам сърце?

— О, и какво сърце при това, твърдо като камък — рекъл Петер.

Ецехиел го изгледал смаян, озърнал се да види дали някой не ги е чул и рекъл:

— Откъде знаеш? Да не би и твоето вече да не бие?

— Не бие вече или поне не в гърдите ми — отвърнал Петер Мунк. — Но я кажи, нали разбра какво те попитах — какво ще стане със сърцата ни?

— Какво те тревожи това, приятелю? — попитал през смях Ецехиел. — Нали тук, на земята, не ти липсва нищо? Какво искаш тогава? Точно това му е хубавото на студените ни сърца, че не ни обзема страх от такива мисли.

— Вярно е, но човек се замисля. Макар сега да не усещам страх, още помня как се боях от пъкъла навремето, когато бях малко, невинно момче.

— Е, няма да сме много добре — рекъл Ецехиел. — Бях питал за това един учител и той ми каза, че след смъртта сърцата се претеглят, за да се види колко големи са прегрешенията им. Леките се издигат нагоре, тежките падат надолу. А нашите камъни тежат доста.

— Със сигурност — отвърнал Петер. — Често се чувствам някак особено, че сърцето ми е някак безучастно и дори съвсем безразлично, когато говоря за подобни неща.

Така си разговаряли, но през следващата нощ Петер чул пет-шест пъти познатия глас да нашепва в ухото му: „Петер, сложи си топло сърце!“

Не се разкайвал, че я убил, но когато казвал на слугите си, че жена му е заминала за някъде, все се питал: „Къде ли може да е?“

Така изкарал шест дни; всяка нощ чувал този глас и се сещал за горския дух и ужасната му заплаха, но на седмия ден скочил от леглото си и рекъл:

— Да видим дали не мога да си сложа топло сърце, защото камъкът в гърдите ми прави живота ми само скучен и пуст.

Бързо се пременил с неделните си дрехи, метнал се на коня и препуснал към Елховия хълм.

Там, където дърветата растели гъсто едно до друго, слязъл от коня си, завързал го и се отправил с бързи стъпки към върха на хълма. Щом пристигнал при дебелия ела, започнал да реди вълшебните слова:

*Пазителю на съкровищата в Елховата гора,
сто години остаря,
ала твоя е цялата земя,
боровите, де стоят.
Теб роденият в неделя
само може те видя.*

Тогав се появило Стъкленото човече, но то не било весело и сговорчиво като друг път, а посърнало и тъжно. Носело ризка от черно стъкло, а от шапката му се развявала дълга траурна лента. Петер знаел много добре по кого скърби то.

— Какво искаш от мен, Петер Мунк? — попитало го човечето с глух глас.

— Имам още едно желание, господин Пазителю на съкровищата — отвърнал Петер със сведени надолу очи.

— Могат ли каменните сърца да желаят? — попитало човечето. — Имаш всичко, от което се нуждаеш в грешния си живот, и ще ми е трудно да ти изпълня някакво желание.

— Но вие ми обещахте три желания. Имам право на още едно.

— Но мога и да не го приема, ако е глупаво — отвърнал горският дух. — Нека първо да чуя какво е.

— Извадете ми мъртвия камък и вместо него ми дайте моето живо сърце — казал Петер.

— С мен ли направи сделката? — попитало Стъкленото човече. — Да не би аз да съм Михел Холандеца, който раздава богатство и студени сърца? Там, при него трябва да потърсиш сърцето си.

— Ах, та той не ще ми го върне никога — казал Петер.

— Макар и да си лош, аз те съжалявам — рекло човечето, след като се позамислило. — И понеже желанието ти не е глупаво, най-малкото, не мога да ти откажа помощта си. Слушай сега: сърцето си по никакъв начин не можеш да вземеш със сила, но с хитрост ще успееш. Няма и да е толкова трудно, защото Михел си е глупакът Михел, макар че се мисли за невероятно умен. Върви право при него и прави каквото ще ти река.

Човечето му обяснило всичко, което трябвало да стори, дало му едно кръстче от стъкло и обяснило:

— Докато си жив, не можеш да пострадаш от Холандеца. Ако държиш пред него кръстчето и в същото време се молиш, той не ще може да те задържи и ще успееш да избягаш. Получиш ли каквото желаете, върни се отново при мен тук, на това място.

Петер Мунк взел кръстчето, запомнил добре всичко и продължил към дома на Михел Холандеца. Три пъти го извикал по име и великанът се появил.

— Уби жена си, а — попитал го той и се изсмял страховито. — И аз бих го сторил — тя разпиляваше богатството ти по просяците. Но сега за известно време ще трябва да напуснеш страната, защото, като не я открият, ще вдигнат голяма шумотевица. Трябват ти пари и сигурно за това си дошъл?

— Позна — отвърнал Петер. — Но този път много, че Америка е далече.

Михел го повел към къщата си, отключил там една ракла, в която имало много пари, и извадил цели фишеци с жълтици. Докато ги броял на масата, Петер казал:

— Ама че си шегаджия, Михел, как ме излъга само! Нали каза, че ще сложиш в гърдите ми камък, а ще ми вземеш сърцето?

— А не е ли така? — попитал учудено Михел. — Да не би да си усещаш сърцето? Не е ли студено като лед? Изпитваш ли страх или скръб, разкаяние за нещо?

— Само си спрял сърцето ми, но то си стои както по-рано в гърдите ми. Ецехиел каза същото — ти си ни излъгал. Ти не си способен незабелязано и безопасно да изтръгнеш нечие сърце! Ако беше така, щеше да си вълшебник!

— Но аз те уверявам — викнал ядосано Михел, — че като теб и Ецехиел всички други богаташи, които имат вземане-даване с мен, носят студени сърца като твоето и че истинските им сърца държа тук в стаята.

— Ау, как майсторски умееш да лъжеш! — засмял се Петер. — На някой друг ги разправяй тия! Да не мислиш, че по време на пътешествието си не видях стотици подобни чудесии?! Твоите сърца в онази стая са направени от восък по модел на истинските. Богаташ си, признавам това, но не те бива в магьосничеството.

Тогава великанът се вбесил и блъснал вратата на стаята, където държал сърцата.

— Влез вътре и прочети всички етикети. Онова там, виж, е сърцето на Петер Мунк. Виждаш ли как тупка? Такова нещо може ли да се направи с восък?

— И въпреки това е восък — отговорил Петер. — Истинското сърце не бие така. Моето си ми е в гърдите. Не, не можеш да правиш вълшебства.

— Ще ти го докажа! — извикал ядосано онзи. — Сам ще усетиш, че е твоето сърце.

Сграбчил го, разкъсал сетрето на Петер, извадил оттам камъка и му го показал. После взел сърцето, обдишал го няколко пъти и внимателно го сложил на мястото му. Петер почувствал как то бие отново и разбрал, че пак е способен да се радва.

— Как си сега? — попитал Михел засмян.

— Наистина си бил прав — отвърнал Петер, докато вадел внимателно кръстчето от джоба си. — Никога не бих повярвал, че такова нещо е възможно!

— Нали? Мога да правя вълшебства, нали виждаш. Но хайде сега да ти сложа отново камъка!

— По-полека, господин Михел! — викнал Петер, отстъпил една крачка назад и вдигнал кръстчето право срещу него. — Намери си някой друг наивник; този път ти се хвана в капана!

И в същото време се молел за каквото му идело наум.

Тогава Михел взел да се смалява, да се смалява, паднал долу и започнал да се гърчи като червей, а сърцата затуптели, забили и огласили стаята подобно на часовници в часовникарско ателие.

Петер настръхнал от ужас и побягнал вѐн от стаята и от къщата. Подгонен от страха си, той задрапал нагоре по скалата, защото чул как Михел Холандеца се изправя, как земята се тресе от стъпките му и как с люти клетви се втурнал като хала подире му.

Когато Петер стигнал горе и хукнал към Елховия хълм, зад него се извила страшна буря, светкавици се сипели от двете му страни и изпепелявали цели дървета, но въпреки това той благополучно стигнал до царството на Стъкленото човече.

Сърцето му биело радостно само от това, че биело. Но тогава прозрял с ужас, че изминалият му живот приличал на бурята, от която се измъкнал и която опустошавала всичко по пътя си в гората. Спомнил си за госпожа Лизбет, тази хубава, добра жена, която бил погубил от алчност. Разбрал какъв изрод е бил преди и когато достигнал хълма на Стъкленото човече, ридаел вече от цялата си душа.

Пазителят на съкровищата седял под елата, пушел с малката си лула, а видът му бил по-бодър отпреди.

— Защо плачеш, възглицарю Петер? — попитал го той. Да не би да не си си получил сърцето? Студеното ли е все още в гърдите ти?

— Не, господине! — въздъхнал Петер. — Когато още носех студеното сърце, не плачех, очите ми бяха сухи като земята през юли. Но сега старото ми сърце ще се пръсне от мъка заради това, което извърших. Тласках длъжниците си към мизерия, насъсквах кучетата си срещу бедни и болни, а как изплющя бичът ми върху прекрасното ѝ чело — знаете сам!

— Да, Петер! Ти бе голям грешник! — рекло му човечето. — Парите и безделието те развалиха, те ти донесоха каменното сърце, което не знаеше вече ни радост, ни жалост, ни разкаяние, ни съжаление. Но разкаянието изкупува греховете и само ако бях сигурен, че искрено съжаляваш за живота си, можех да сторя нещо за теб.

— Не искам нищо повече — отвърнал Петер и главата му клюмнала тъжно. — Свършено е с мен, животът не може да ме радва повече. Та какво да правя сам на този свят?! Майка ми никога не ще ми прости, това което ѝ сторих. А и каквото съм чудовище, може би дори

съм я вкарал в гроба! Лизбет, жена ми — за нея по-добре изобщо да не говоря! По-хубаво убийте и мен, господин Пазителю на съкровищата, че наведнъж да свърши жалкият ми живот!

— Добре — казало човечето, — ако не желаяш друго, това мога да сторя за теб. Бравата ми е под ръка.

Човечето извадило съвсем спокойно лулата от устата си, изтръскало я и си я прибрало. После бавно се изправило и се скрило зад елите.

Петер седнал в тревата и заплакал, животът му бил безразличен и затова търпеливо зачакал смъртоносния удар. След малко чул зад себе си тихи стъпки и си помислил: „Ето го, иде.“

— Я се огледай още веднъж, Петер Мунк! — рекло му човечето.

Петер изтрил сълзите от очите си, извърнал глава и какво да види — там стояли майка му и Лизбет, жена му, и го гледали усмихнати. Тогава той скокнал радостен и възкликнал:

— Значи не си мъртва, Лизбет! И ти си тук, майко, и си ми простила?!

— Решиха да ти простят — казало човечето, — защото ти се разкайваш истински за стореното. Нека всичко бъде забравено. Прибери се сега в бащината си колиба и стани въглищар както преди. Ако си хрисим и честен и почиташ занаята си, съседите ти ще те обичат и уважават повече, отколкото ако имаше десет делви злато.

Това рекло човечето и се сбогувало с тях.

С хвалебствия и благословии към Стъкленото човече тримата се упътили към дома си. Като пристигнали, видели, че великолепната къща на богатия Петер не била вече там. Една гръмотевица я била изпепелила заедно с всичките му богатства. Но бащината колиба не била далеч, те се запътили натам и голямата загуба изобщо не ги притеснявала.

Само как се изненадали, като пристигнали! Колибата се била превърнала в чудна селска къща — простичка, но хубава и чиста.

— Това е дело на доброто Стъклено човече! — възкликнал Петер.

— Колко е хубава! — рекла госпожа Лизбет. — Тук ще се чувствам много повече у дома си отколкото в голямата къща с многото слуги.

Оттогава насетне Петер Мунк станал работлив и честен човек. Бил доволен от това, което имал, трудел се упорито и забогатял със собствени сили. Така станал уважаван и обичан сред хората в цялата гора. Живеел в мир и сговор с жена си, уважавал майка си и давал милостиня на бедните, когато дойдели да просят на вратата му.

Когато след година Бог дарил госпожа Лизбет с хубаво момченце, Петер отишъл на Елховия хълм и изрекъл вълшебните си слова. Но Стъкленото човече не се показало.

— Господин Пазителю на съкровищата — викнал високо той, — чуйте ме! Исках само да ви помоля да станете кръстник на синчето ми!

Но той нищо не му отвърнал. Само вятърът появил в елите и съборил няколко шишарки на земята.

— Ще взема поне тези шишарки за спомен, щом не желаете да се покажете — рекъл Петер, прибрал ги в джоба и си тръгнал към къщи.

Но когато у дома се съблякъл и майка му обърнала джобовете на празничното му сетре, преди да го прибере в раклата, оттам изпаднали четири фишека. Като ги отворили, вътре имало само нови баденски талери и нито един от тях не бил фалшив. Това бил подаръкът на Стъкленото човече по случай кръщенето на малкия Петер.

Така продължили да си живеят мирно и щастливо.

Вече остарял и побелял, Петер обичал често да казва:

— По-добре е човек да е доволен от малкото, което има, отколкото да разполага със злато и имот, но сърцето му да е студено като камък.

Сигурно били минали около пет дни, откакто Феликс, ловецът и студентът се намирили в плен на разбойниците. Наистина главатарят и хората му се отнасяли добре с тях, но въпреки това те копнеели да се освободят. Защото колкото повече напредвало времето, толкова по-силни ставали опасенията им, че няма да бъдат открити.

Вечерта на петия ден ловецът съобщил на другарите си по неволя, че през нощта мисли да избяга, пък макар това да му струва и живота. Започнал да насърчава другарите си да се решат на същото и да им разяснява как могат да организират бягството си.

— Аз ще се заема с първия, който ни се изпречи. Това е самоотбрана; безизходицата кара човек да си затвори очите пред закона. Той просто ще трябва да умре.

— Да умре? — възкликнал ужасен Феликс. — Възнамерявате да го убиете?

— Ако от това зависи спасението на два живота, аз съм твърдо решен да го сторя. Знаете ли, че чух разбойниците угрижено да си шушукат как потеря претърсвала за тях из цялата гора. А бабичките, като ни ругаеха, в яда си издадоха намерението на бандата, ако се случи да ги нападнат, да ни избият безпощадно.

— Боже мили! — викнал ужасен младежът и скрил лице в ръцете си.

— Докато не са ни опрели още ножа на гърлото — продължил ловецът, — трябва да ги изпреварим. Като се стъмни, аз ще се промъкна до първия страж. Той сигурно ще ми извика и аз ще му прошепна, че графинята внезапно сериозно е заболяла и докато се обърне, ще го поваля. После, млади човече, ще се върна да ви взема, ще се справим и с втория, а третият ще бъде за нас проста игра.

Докато говорел, ловецът добил толкова страшно изражение, че Феликс се изплашил. Тъкмо се канел да го разубеди да се откаже от идеята за кървавата разправа, когато вратата на колибата бавно се отворила и някой бързо се вмъкнал вътре. Това бил главатарят на бандата. Той затворил вратата пак предпазливо и дал знак на двамата пленници да не издават шум. Седнал при Феликс и му рекъл:

— Госпожо графиньо, положението, в което се намирате, не е добро. Господин съпругът ви не си удържа на думата и не само не изпрати откупа, но се е обърнал и към околийските управления за помощ. Въръжени отряди претърсват всички части на гората, за да ни изловят и унищожат. Заплаших съпруга ви, че ако смята да ни нападне, ще ви убия. Но или животът ви малко го интересува, или не вярва на заплахите ни. Животът ви е в ръцете ни и ако се ръководим от нашите правила, той е загубен. Имате ли нещо да възразите?

Озадачени, пленниците стояли, свели поглед в земята, и не знаели какво да кажат. Феликс осъзнавал, че ако признае, че носи чужди дрехи, може само да увеличи надвисналата над него опасност.

— Недопустимо е за мен — продължил да говори главатарят — да излагам на опасност дама, която се ползва с пълното ми уважение. Затова искам да ви предложа спасителен план. Той всъщност е единствената възможност, която ви остава — аз да избягам заедно с вас.

Изненадани от чутото, двамата пленници го погледнали смаяно, а той продължил да говори:

— Повечето от моите другари са решени да се изтеглят в Италия и да постъпят в една много известна банда. Но аз за себе си не бих приел да служа на някого и затова няма да се присъединя към общото начинание. Само ако ми дадете честната си дума, графиньо, че ще поръчителствате за мен и при моята защита ще използвате силното си влияние, аз ще ви освободя, преди да е станало твърде късно.

Феликс мълчал смутено. Честното му сърце се бунтувало срещу това да изложи на явна опасност мъжа, който искал да го спаси. Опасност, от която той впоследствие не можел да го измъкне. И тъй като продължавал да мълчи, главатарят продължил:

— Сега навсякъде се търсят войници. Аз ще съм доволен, ако мога да постъпя и на най-простата служба. Знам, че можете да направите много неща, но ако ми обещаете това, ще е достатъчно.

— Обещавам ви — отвърнал Феликс с приведени очи — да направя всичко, което е по силите ми, за да съм ви от полза. Но каквото и да стане с вас, за мен ще е утеха, че доброволно сте се оттеглили от разбойническия живот.

Главатарят целунал развълнуван ръката на благородната дама, прошепнал ѝ да има готовност за тръгване два часа след настъпването на нощта и после напуснал колибата предпазливо, както бил дошъл.

Като излязъл, на пленниците им олекнало.

— Бог направлява сърцето му! Наистина! — възкликнал ловецът. — Какво чудно спасение ни било отредено! Никога не бих предположил, че подобно нещо е възможно, че на мен ще ми се случи такова приключение.

— Чудно е, наистина! — отвърнал Феликс. — Но аз правилно ли постъпих, като подведох този мъж? Какво ще спечели от това, че ще ме защити? Кажете ми моля, ловецо, не го ли примамвам към бесилката, като не му разкривам кой съм?

— Е, как може да имате такива скрупули, скъпи момко — отвърнал студентът, — след като така майсторски си изиграхте ролята. Не, не бива да се боите за това, то не е нищо друго освен позволена самозащита. Неговото не бе ли произвол, че посмя да отвлече така позорно толкова видна дама? Ако не бяхте вие, кой знае какво би сполетяло графинята! Не, вие не постъпихте грешно. Между другото

мисля, че ако той, главатарят на бандата, сам се предаде на съда, може само да спечели.

Последната мисъл утешила младия златар.

Следващите часове пленниците прекарвали в радостна възбуда и едновременно с това в плахо безпокойство от успешното протичане на плана.

Било вече тъмно, когато главатарят нахълтал в колибата, оставил една торба с дрехи и рекъл:

— Госпожо графиньо, за да мине пътуването ни по-леко, се налага да сложите тези мъжки дрехи. Пригответе се, след час тръгваме — и оставил пленниците сами.

Ловецът с мъка се сдържал да не се разсмее.

— Ето че втори път ще се маскирате — възкликнал той. — Мога обаче да се закълна, че този костюм ще ви стои по-добре.

Отворили торбата и намерили в нея хубав ловджийски костюм с всички нужни принадлежности, който станал на Феликс точно по мярка. След като се натъкмил, ловецът искал да хвърли дрехите на графинята в някой ъгъл, но Феликс не му позволил. Той ги свил на малък вързоп и казал, че ще помоли графинята да му ги подари, защото искал да ги запази за цял живот като спомен от тези паметни дни.

Най-накрая главатарят дошъл. Той бил напълно въоръжен и върнал на ловеца пушката, която разбойниците му били взели, и един рог, пълен с барут. На студента дал кремъклийка, а на Феликс — ловджийски нож и го помолил да го ползва, само ако се наложи. Тримата имали късмет, че било тъмно, защото грейналият поглед на Феликс в момента, в който поемал оръжието, можел лесно да издаде пред главатаря какъв е в действителност.

Докато се измъквали предпазливо, ловецът забелязал, че стражата не била на обичайното си място пред колибата. Това им позволило незабелязано да се промъкнат край колибите. Но главатарят не тръгнал по главната пътека, която извеждала от клисурата към гората, а се насочил към една скала, която се издигала отвесно насреща им и на пръв поглед изглеждала непристъпна. Като я стигнали, главатарят посочил на останалите въжена стълба, която била опъната по скалата, после метнал пушката на гърба си и пръв се заизкачвал нагоре. После извикал на графинята да го последва и ѝ подал ръка за

помощ, а ловецът се покатерил последен. Оттатък скалата се открила пътечка, по която те бързо се придвижили напред.

— Тази пътечка — рекъл главатарят — извежда на ашафенбургския път. Ще вървим нататък, защото научих, че съпругът ви, графът, в момента е именно там.

Продължили мълчаливо напред, разбойникът все ги водел, а другите вървели плътно след него. След три часа спрели. Главатарят поканил Феликс да седне на един дънер, за да си отпочине. Извадил хляб и манерка с отлежало вино и ги предложил на изморените си спътници.

— Мисля че най-много до час ще се натъкнем на кордона, който военните са опасали през гората. В такъв случай ще ви моля да разговаряте с предводителя на войниците и да изискате добре да се отнесат с мен.

Феликс обеща и това, макар и да не очаквал да успее да издейства кой знае какво. Починали си още половин час и поели.

Повървели отново около час и наближили селския път. Започвало да се развиделява и здрачът да се разпръсква в гората, когато едно силно „Стой! Спри!“ ги заковало на място. Всички спрели, петима войници се задали насреща им и им дали знак да ги последват, за да дадат сведения относно пътуването си пред командващия майор.

Като извървели около петдесетина стъпки, забелязали, че и от двете страни в храсталаците проблясват оръжия, които навеждали на мисълта, че в гората е разположена огромна военна част.

Майорът бил седнал с няколко офицери и други мъже под един дъб. Довели пленниците при него и той тъкмо щял да започне да ги проверява кой откъде е и накъде пътува, когато един от придружаващите го мъже скочил и извикал:

— Мили Боже, кого виждам! Та това е Готфрид, нашият ловец!

— Тъй вярно, господин управител! — отвърнал радостно ловецът. — Това съм аз, по чудо се спасих от долната сган!

Офицерите не очаквали да го видят там. А ловецът помолил майора и управителя да се оттеглят с него за малко встрани и им разказал накратко как са се спасили и кой бил четвъртият сред тях.

Зарадван от новината, майорът веднага дал нареждания за понататъшното придвижване на важния пленник, а младия златар завел при другарите си и го представил като героя, спасил със смелостта и

самообладанието си графинята. Всички наобиколили Феликс, стискали възторжено ръката му, поздравявали го и не могли да се наситят на разказите за невероятните му преживелици.

Междувременно небето се развиделило напълно. Майорът решил лично да съпроводи освободените пленници до града. Тръгнал с тях и с управителя на графството към най-близкото село, където била колата му, и поканил Феликс да се вози при него. Ловецът, студентът, управителят и още мнозина яздели пред и зад тях и всички триумфално се отправили към града.

Слухът за нападението в горската странноприемница и за жертвоготовната постъпка на младия златарски калфа се бил разпространил светкавично бързо навсякъде. Пак така мигновено от уста на уста се понесла мълвата за избавлението му. Затуй никак не било чудно, че улиците на града, към който пътували, били претъпкани с хора, които искали да видят младия герой. Цялото това напирасо множество се спуснало към колата, още докато тя бавно преминавала през градските порти.

— Ето го! — разнесли се викове. — Виждате ли го там в колата до офицера? Да живее чудесният златарски калфа!

И многогласно „Ура!“ изпълнило пространството.

Феликс стоял смутен и развълнуван от опияняващата радост на тълпата. Но пред кметството на града го очаквала още по-трогателна гледка. Там на стълбите го срещнал просълзен един богато облечен мъж на средна възраст.

— С какво да ти се отплатя, синко — възкликнал той, — ти ми даде толкова много, точно когато мислех, че съм изправен пред най-тежката си загуба — спаси съпругата ми, майката на моите деца! Нежното ѝ съществуване нямаше да понесе ужасите на едно подобно пленничество!

Тези думи били на съпруга на графинята.

Колкото повече се съпротивлявал Феликс да назове каква отплата желае да получи за саможертвата си, толкова по-категоричен в настояването си ставал графът. Тогава младежът се сетил за нерадостната съдба на главатаря на разбойниците. Разказал, че дължи спасението си на него и че това спасение било замислено фактически за графинята. Графът, трогнат не само от постъпката на главатаря, но и от молбата на Феликс, която повторно засвидетелствала

безкористността му, обещал да стори каквото е по силите му, за да спаси разбойника.

Още същия ден графът, съпроводен от храбрия ловец, завел младия златар в замъка си, където графинята, все още разтревожена за съдбата на жертвалия се за нея млад мъж, очаквала с нетърпение да получи някакви новини за него.

Как би могла да се опише радостта ѝ, когато съпругът ѝ, повел избавителя за ръка, влязъл в стаята ѝ. Графинята го затрупала с въпроси и благодарности, а после наредила да доведат децата ѝ, за да им покаже сърцатия момък, на който дължала толкова много. Малките хванали Феликс за ръка и това наред с изразената им тъй мило и по детски благодарност, уверенията им, че след майка им и баща им той им е най-скъпият човек на земята, било най-хубавата отплата за тревогите и безсънните му нощи, прекарани в колибата на разбойниците.

Като попреминали първите трепети от радостната среща, графинята дала знак на един прислужник и той донесъл дрехите на Феликс заедно с добре познатата му раница, която в горската странноприемница бил дал на графинята.

— Ето всичко — съобщила графинята с благосклонна усмивка, — което ми дадохте в онзи страшен момент. Тези вещи са магията, с която ме загърнахте; с тях направихте преследвачите ми слепи и ги победихте. Те отново са ваши. Но искам да ви предложа да ми оставите дрехите си, които бих желала да запазя за спомен от вас, и в замяна на тях да приемете сумата, която разбойниците определиха за откупа ми.

Феликс се изплашил от размера на подаръка. Благородният му нрав се бунтувал да приеме възнаграждение за нещо, което бил сторил от добра воля.

— Уважаема госпожо — рекъл развълнувано той, — не бих могъл да приема. Нека, както повелихте, дрехите останат у вас, но аз не мога да взема сумата, за която говорите. Ала тъй като знам, че искате да ме възнаградите с нещо, запазете ми вашето благоволение наместо награда и ако се зададе случай, при който да се нуждая от вашата помощ, имайте предвид, че ще ви помоля за нея.

Дълго време графинята и съпругът ѝ се старали да разубедят по всякакъв начин младия човек, ала нищо не било в състояние да

промени решението му. Накрая те отстъпили и тъкмо прислужникът посегнал да отнесе отново дрехите и раницата, когато Феликс се сетил за златните украшения, за които от многото радостни преживявания бил забравил напълно.

— Чакай! — извикал той. — Ще ми позволите да взема само едно нещо от раницата си, уважаема госпожо. Всичко останало е изцяло ваше.

— Както пожелаете — рекла графинята, — макар че бих задържала всичко, за да ми напомня за вас. Вземете това, от което не можете да се лишите. Но ако мога да попитам кое ви е толкова скъпо, че не бихте желали да ми го оставите?

Докато тя говорела, младежът отворил раницата си и извадил едно ковчеже, облечено с червен сахтиян^[1].

— Можете да имате всичко, което е мое — отвърнал той засмян. — Но това принадлежи на скъпата ми кръстница. Сам съм го изработил и трябва да ѝ го занеса. Украшение е, уважаема госпожо — продължил той, докато отварял и ѝ поднасял ковчежето. — Украшение, на което изпробвах уменията си.

Графинята го поела, но само като хвърлила един бегъл поглед вътре, се отдръпнала поразена назад.

— Как? Тези камъни? — възкликнала тя. — И казвате, че са за госпожа кръстницата ви.

— Да — отвърнал Феликс, — тя ми ги изпрати, аз ги обковах в злато и тргнах на път да ѝ ги предам.

Графинята го изгледала покъртена. Сълзи бликнали от очите ѝ.

— Тогава ти си Феликс от Нюрнберг? — възкликнала тя.

— Да! — отвърнал Феликс. — Но как така бързо узнахте името ми? — попитал младежът, като я гледал смаян.

— О, колко чудна е волята на провидението! — обърнала се развълнувано графинята към смаяния си съпруг.

— Та това е кръщелникът ни, синът на камериерката ни Сабине! Феликс! Аз съм тази, при която си се запътил. Значи ти си спасил кръстницата си, без да знаеш за това!

— Не може да бъде! Значи вие сте графиня Зондау, която е сторила толкова много за мен и за майка ми? А това е замъкът Майенбург, в който трябваше да пристигна? Колко съм благодарен на благосклонната съдба, че по такъв чуден начин ме срещна с вас! Така с

постъпката си можах, макар и в незначителна степен, да изразя голямата си благодарност към вас!

— Ти направи повече за мен, отколкото аз изобщо бих могла да направя за теб, но докато съм жива, ще се опитвам да ти покажа колко безкрайно сме ти задължени. Моят съпруг ще ти бъде баща, децата ми — твои братя и сестри, а аз самата — твоя предана майка! Това бижу, което те доведе при мен в часа на най-голямата ми беда, ще бъде най-ценното ми украшение, защото винаги ще ми напомня за теб и твоето благородство.

Така каза графинята и удържала на думата си. Подкрепила щедро щастливия Феликс по време на неговите странствания. И когато вече като изкусен занаятчия се завърнал в Нюрнберг, му купила къща, обзавела я напълно и украсила най-хубавата ѝ стая с красиви картини, които представяли сцени от преживелиците в горската странноприемница и живота на Феликс сред разбойниците.

Там заживял Феликс, славният златар, чиито умения заедно с невероятната сага за геройството му привличали купувачите от цялото кралство. Много чужденци, които минавали през хубавия град Нюрнберг, държели да посетят работилницата на известния майстор Феликс, за да го видят, да му се възхитят, а също и да си поръчат при него хубави украшения.

Но най-приятно му било, когато го навестявали ловецът, ковачът, студентът или коларят. Колкото пъти коларят имал път от Вюрцбург до Фюрт, винаги се отбивал да го види. Ловецът пък му носел почти всяка година подаръци от графинята, а накрая, след дълги години на странстване из всички немски земи, ковачът се установил да живее при Феликс.

Един ден им дошъл на гости и студентът. Междувременно той бил станал виден държавен мъж, но не се срамувал да вечеря заедно с майстор Феликс и ковача. Тогава тримата си припомнили всички преживелици от горската странноприемница и бившият студент разказал, че в Италия срещнал главатаря на разбойниците — бил се поправил напълно и служел като примерен войник на неаполския крал.

Феликс се зарадвал, като чул това — без този мъж той едва ли щял да изпадне в толкова опасно положение, но пък без него измъкването му от ръцете на разбойниците било невъзможно.

Така на храбрия майстор златар се удадо да съхрани в спомените си единствено хубавите и приятни мигове от преживяното в странноприемницата в Шпесарт.

---

[1] Тънка и фино обработена козя кожа. (тур.) ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.